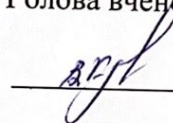

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра обліку та консалтингу**

Затверджено
Вченою радою ФПСОА
протокол від 14.09.2022 р. № 2

Голова вченої ради ФПСОА

 В.М. Краєвський

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З ДИСЦИПЛІНИ
«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ
(ОРГАНІЗАЦІЄЮ, УСТАНОВОЮ)»**

підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
(денної та заочної форми навчання)
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
освітні програми: «Облік і оподаткування в управлінні підприємницькою
діяльністю», «Державний аудит; судово-економічна експертиза у фінансових
розслідуваннях», «Управлінський облік та бізнес-аналітика», «Податкове
консультування»
Статус дисципліни: обов'язкова

Ірпінь 2022 р.

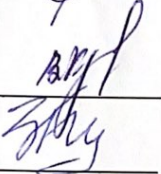
Методичні рекомендації до проведення практичних занять складені на основі робочої програми навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством (організацією, установою)», затвердженої Науково-методичною радою Університету від 18.08.2022 р. протокол № 7.

Укладач:

О.П. Колісник, доцент, к.е.н.

Рецензенти:

В.М. Краєвський, професор, д.е.н.

Б.М. Занько, доцент, к.е.н.

Розглянуто і схвалено кафедрою обліку та консалтингу, протокол № 3 від «02» вересня 2022 р.

В.о. завідувача кафедри

О.П. Колісник, доцент, к.е.н.

ЗМІСТ

	стор.
Передмова	4
1. Пояснення за розділами та темами	4
2. Методика виконання практичних завдань	9
3. Перелік питань для самоконтролю	24
4. Тематика завдань для поглибленого вивчення курсу	26
5. Рекомендована література	27

ПЕРЕДМОВА

Дисципліна «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством (організацією, установою)» є складовою завершального циклу профільюючих дисциплін.

Процес навчання носить комплексний характер і включає лекційні, семінарські та практичні заняття. Крім того, навчальною програмою передбачено відповідну кількість годин на самостійну та індивідуальну роботу студентів.

Практичні заняття допомагають студентам набути практичні навички та уміння, зокрема:

- класифікувати облікову інформацію, будувати систему бухгалтерського обліку для потреб управління;
- організувати формування облікової інформації за стадіями облікового процесу, управляти якістю бухгалтерського обліку, контролювати якість облікової інформації;
- здійснювати підготовку бухгалтерської звітності, визначати інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством, консультувати управлінський персонал підприємства щодо облікової інформації, розробляти форми управлінської бухгалтерської звітності;
- формувати управлінську бухгалтерську звітність для управління економічним об'єктом;
- оцінювати інформаційні потреби користувачів, якість облікової інформації та бухгалтерську звітність;
- застосовувати техніки та методики надання облікової інформації для сучасних та потенційних потреб управління підприємством.

Практичні заняття навчальної дисципліни проводяться у складі таких змістовних модулів:

1. Роль і місце бухгалтерського обліку в інформаційній системі управління підприємством
2. Облік в управлінні витратами, активами, пасивами, господарськими процесами, фінансовими результатами та підготовка управлінських рішень в діяльності підприємства
3. Бухгалтерський облік в управлінні ризиками та витратами в екологічній та соціальній сферах

1. ПОЯСНЕННЯ ЗА РОЗДІЛАМИ ТА ТЕМАМИ

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Роль і місце бухгалтерського обліку в інформаційній системі управління підприємством

Тема 1. Сутність і місце облікової інформації в управлінні підприємством

1.1. Сутність облікової інформації та її роль при формуванні податків

Сутність облікової інформації, зміст та поняття «облікова інформація», завдання, принципи інформаційного забезпечення. Місце і роль податків при формуванні облікової інформації

1.2. Порядок формування економічної інформації, її класифікація.

Економічна інформація, її класифікація і призначення. Носії та кодування економічної інформації.

1.3. Організація та технологія обробки облікової інформації та використання її в управлінні
Організація облікової інформації. Технологія обробки облікової інформації. Користувачі облікової інформації.

1.4. Аналіз варіантів прийняття альтернативних управлінських рішень та забезпечення своєчасного нарахування та сплати податків

Теорія і методи прийняття рішень. Процес прийняття рішень. Альтернативи. Критерії. Порядок надання інформації для прийняття рішень з управління економікою підприємства. Перевірка ефективності виконання прийнятих рішень. Види управлінських рішень та оцінка фінансових наслідків від їх прийняття щодо нарахування та сплати податків

Тема 2. Бухгалтерський облік в інформаційній системі управління підприємством

2.1. Бухгалтерський облік – джерело інформації для прийняття управлінських рішень

Бухгалтерська інформація – джерело прийняття управлінських рішень. Роль і функції обліку в системі управління. Формування інформації на синтетичних рахунках та відображення її у фінансовій звітності. Формування інформації щодо нарахування податків і зборів і їх своєчасності сплати до бюджету

2.2. Облікова політика як сукупність принципів, методів та процедур, які використовуються при управлінні підприємством при формуванні інформації з оподаткування

Облікова політика як сукупність принципів, методів та процедур, які використовуються при управлінні підприємством. Особливості облікової політики на підприємстві відповідно до наказу Про облікову політику щодо формування інформації з оподаткування підприємства

2.3. Управлінський облік в системі управління рішеннями

Управлінський облік як облік факторів, обставин та умов, що впливають на виробничо-господарську діяльність підприємства. Основні види управлінських рішень та підходи до формування та аналізу обліково-аналітичної інформації, необхідної для їх прийняття. Порядок надання інформації для прийняття рішень в управлінні підприємством. Підготовка управлінських рішень на основі даних управлінського обліку. Перевірка ефективності виконання прийнятих рішень Використання даних управлінського та оперативно-технічного обліку як підсистеми бухгалтерського обліку.

2.4. Значення даних аналітичного обліку при формуванні інформаційного забезпечення щодо оподаткування діяльності підприємства.

Значення даних аналітичного обліку з визначення суми податків, розрахунків з бюджетом, їх використання та накопичення для формування управлінської, податкової, фінансової та статистичної звітності

Тема 3. Принципи, методика і техніка підготовки управлінської бухгалтерської звітності

3.1. Звітність підприємства та її інформаційне забезпечення

Поняття та види звітності. Звітність підприємства, класифікація та використання інформації для прийняття управлінських рішень

3.2. Принципи формування інформації та підготовки управлінської звітності

Принципи формування звітності. Порядок формування інформації. Порядок руху інформації. Підготовка управлінської звітності. Використання бухгалтерської звітності з формування доходів, витрат, визначення бази оподаткування в управлінні підприємством. Оцінка бухгалтером зовнішньої та внутрішньої звітності щодо нарахування та сплати податків до бюджету

3.3. Методика і техніка розробки, підготовки та використання управлінської бухгалтерської звітності щодо накопичення інформації з нарахування, сплати податків до бюджету

Використання різних методик до розробки форм управлінської бухгалтерської звітності.

Техніка заповнення інформації та надання їх користувачам. Роль бухгалтера при формуванні інформації про податки і платежі до бюджету, наданні її керівництву для прийняття управлінських рішень. Підготовка і подання результатів керівництву, моделювання можливих управлінських рішень Значення фінансової звітності для

забезпечення ефективного управління внутрішніми підрозділами. Прийняття оперативних рішень на рівні цехів, дільниць, бригад тощо.

3.4. Використання бухгалтерської звітності в управлінні діяльністю підприємства та прийнятті управлінських рішень

Використання інформації фінансової звітності для прийняття рішень щодо придбання, продажу та володіння цінними паперами; щодо участі в капіталі підприємства; оцінки якості управління, оцінки здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання; оцінки забезпеченості зобов'язань підприємства; визначення суми дивідендів, що підлягають розподілу; регулювання діяльності підприємства; прийняття інших рішень.

Податкова звітність – джерело інформації про достовірність нарахування та своєчасність сплати податків Оцінка стану розрахунків з бюджетом, наявність заборгованості та своєчасність її погашення Податкова звітність – джерело даних взаємовідносин з бюджетом, використання даних публічної звітності підприємств-конкурентів для управління діяльністю підприємства

Змістовий модуль 2. Облік в управлінні витратами, активами, пасивами, господарськими процесами, фінансовими результатами та підготовка управлінських рішень в діяльності підприємства

Тема 4. Оцінювання очікуваних витрат для прогнозування та прийняття управлінських рішень

4.1.Формування обліково-аналітичного забезпечення управління витратами підприємств. Основні методи і технології бюджетування витрат та прогнозування прибутку підприємства. Оцінка очікуваних витрат та їх вплив на прийняття управлінських рішень. Методи оптимізації абсолютної величини витрат підприємства.

4.2.Облік в управлінні доходами і витратами на виробництво продукції.

Сутність і види операційних доходів. Формування цінової політики. Планування операційних доходів. П(С)БО 15. Планування операційних витрат відповідно до ПСБО16. Доходи від реалізації продукції, робіт та послуг. Доходи від інших видів діяльності та їх облік

4.3. Облік в управлінні витратами за елементами.

Особливості управління витратами за елементами. Управління прямими витратами. Ціноутворення при управлінні витратами. Інформація, що використовується при бюджетуванні.

4.4.Особливості обліку загальновиробничих витрат, адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат.

Сутність і види витрат. Документальне оформлення й облік витрат діяльності. Особливості обліку загальновиробничих витрат, адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат.

4.5.Організація контролю за доходами та витратами діяльності як процесом формування фінансових результаті

Періодичність та порядок списання доходів і витрат та відображення в системі рахунків. Організація контролю за доходами і витратами як процесом формування фінансових результатів.

4.6.Узагальнення інформації про одержані доходи та використання її в управлінні

4.7.Облік та управління фінансовими результатами діяльності

Облік формування фінансових результатів діяльності. Облік використання прибутку. Сутність, принципи і фактори, які впливають на розподіл прибутку. Дивідендна політика Порядок відображення прибутків та збитків у звітності .Складання та використання звіту про фінансові результати. Вплив управлінських рішень на попередження та недопущення збиткової діяльності підприємств.

Тема 5. Бухгалтерський облік в управлінні вартістю підприємства та збалансована система показників у формуванні обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством

5.1. Вартісний підхід в управлінні підприємством. Види вартості підприємства.

5.2. Підходи та методи оцінки вартості підприємства.

5.3. Управління вартістю компанії. Принципи концепції вартості підприємства. Економічна додана вартість.

5.4. Збалансована система показників у формуванні обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством

Тема 6. Бухгалтерський облік в управлінні необоротними активами

6.1. Облікова політика як інструмент управління показниками фінансового стану підприємства

6.2. Облік в управлінні необоротними активами

Політика управління використанням необоротних активів в операційному процесі Оцінка стану активів на підприємстві, їх наявності та руху, ефективності використання.

Критична оцінка нарахування амортизації основних засобів та методика їх нарахувань Оцінка методів нарахування амортизації основних засобів і їх доцільності відповідно до обраної облікової політики, оцінка правильності визначення суми зносу та придатності основних засобів на підприємстві. Підготовка інформації для прийняття управлінських рішень.

6.3. Облік в управлінні основними засобами Облік в управлінні основними засобами Оцінка наявності, складу та руху основних засобів. Оцінка облікової політики щодо організації та методики обліку основних засобів підприємством. Оцінка структури основних засобів для використання інформації щодо ефективності їх використання. Оцінка інформації за даними реєстрів синтетичного та аналітичного обліку для прийняття оптимальних рішень ефективності використання основних засобів

6.4. Облік в управлінні нематеріальними активами

Облік в управлінні нематеріальними активами Оцінка наявності нематеріальних активів, їх руху та ефективності використання, Оцінка організації обліку нематеріальних активів відповідно до обраної облікової політики. Оцінка методів нарахування амортизації нематеріальних активів.

Тема 7. Бухгалтерський облік в управлінні оборотними активами

7.1. Оцінка організації та методики обліку відповідно до обраної облікової політики

7.2. Облік в управлінні запасами Завдання обліку в управлінні запасами та дебіторською заборгованістю. Оцінка організації та методики обліку відповідно до обраної облікової політики Особливості визнання, класифікації та оцінки запасів Оцінка методів обліку надходження та вибуття запасів. Підготовка інформації для прийняття управлінських рішень. Облік в управлінні використанням запасів для виробництва Облік в управлінні використанням запасів для виробництва. Управління собівартістю.

7.3. Оцінка методів обліку надходження та раціональної реалізації товарних запасів. Оцінка організації та методики обліку готової продукції щодо обраної облікової політики. Оцінка реалізації готової продукції. Підготовка інформації для прийняття управлінських рішень щодо збільшення фінансових результатів від реалізації готової продукції.

Особливості визнання, класифікації та оцінки товарних запасів. Оцінка методів обліку надходження та раціональної реалізації товарних запасів. Підготовка інформації для прийняття управлінських рішень.

7.4. Оцінка організації та методика управління дебіторською заборгованістю

Оцінка, види та класифікація дебіторської заборгованості, оцінка організації обліку, структури дебіторської заборгованості. Використання інформації для прийняття управлінських рішень щодо раціонального управління дебіторською заборгованістю

7.4. Облік в управлінні грошовими активами

Прогнозування надходження та витрачання грошових коштів

Тема 8. Бухгалтерський облік в управлінні власним капіталом і зобов'язаннями

8.1. Облік в управлінні капіталом

Оцінка складових власного капіталу та зобов'язань, використання інформації в управлінні

8.2. Облік в управлінні власним капіталом

Оцінка структури капіталу, в тому числі власного капіталу. Нормативно законодавчі акти які регулюють облік власного капіталу

8.3. Облік в управлінні зобов'язаннями

Аналіз кредиторської заборгованості. Оцінка, види та класифікація кредиторської заборгованості, оцінка організації обліку, структури кредиторської заборгованості. Використання інформації для прийняття управлінських рішень щодо раціонального управління кредиторською заборгованістю. Види, аналіз кредиторської заборгованості

Змістовий модуль 3. Бухгалтерський облік в управлінні ризиками та витратами в екологічній та соціальній сферах

Тема 9. Бухгалтерський облік для прийняття екологічних і соціальних рішень

9.1. Екологічна політика і управління екологічної діяльністю. Організація екологічної діяльності на підприємстві. Формування екологічних програм. Методичні основи формування інформаційного забезпечення управління екологічними процесами. Документальне забезпечення системи екологічного менеджменту. Облік витрат на екологічну діяльність. Використання даних бухгалтерського обліку в процесі прийняття екологічних рішень.

9.2. Підготовка облікової інформації щодо впливу управлінських рішень підприємства на навколишнє середовище (забруднення природного середовища, виснаження невідновлюваних ресурсів, вплив на здоров'я і життя людей). Оцінка результатів екологічної діяльності. Методичні аспекти складання звітності щодо екологічної діяльності.

9.3. Специфіка соціального управління та його взаємозв'язок з бухгалтерським обліком. Соціальна відповідальність за рівнями та групами зацікавлених осіб. Аналіз і оцінка соціально значимої інформації.

Бухгалтерський облік заходів соціальної відповідальності. Бухгалтерський облік забезпечення соціального захисту працівників. Оцінка вартості і цінності трудових ресурсів для цілей управління.

Тема 10. Бухгалтерський облік в управлінні ризиками підприємства і якість облікової інформації в бухгалтерського обліку

10.1. Формування облікової інформації в управлінні ризиками підприємством.

10.2. Принципи управління ризиками. Класифікація ризиків. Характеристика основних ризиків підприємства: валютний ризик, відсотковий ризик, кредитний ризик, ризик грошового потоку, ринковий ризик, ціновий ризик та інші.

10.3. Організація обліково-аналітичного забезпечення системи управління ризиками. Методи управління ризиками.

Управління бухгалтерськими ризиками для забезпечення безперервності діяльності підприємства

10.4. Якісні характеристики облікової інформації. Фактори впливу на якість бухгалтерського обліку та звітності.

Оцінка якості облікової інформації. Формування облікових показників та контроль їх якості.

Принципи регулювання якості облікової інформації.

Методи оцінки якості облікової інформації. Система показників якості облікової інформації.

10.5. Кваліфікаційні вимоги до спеціалістів бухгалтерського обліку.

Оцінка ефективності системи регулювання і контролю якості облікової інформації

2. МЕТОДИКА ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

Тема 1. Сутність і місце облікової інформації в управлінні підприємством

Питання для підготовки:

- 1.1. Сутність облікової інформації
- 1.2. Порядок формування економічної інформації, її класифікація
- 1.3. Організація та технологія обробки облікової інформації та використання її в управлінні
- 1.4. Аналіз варіантів прийняття альтернативних управлінських рішень діяльністю підприємства

Мета практичного заняття – оволодіння методикою оцінки інформації, враховуючи облікову політику підприємства, визначення та оцінка інформації за даними регістрів синтетичного та аналітичного обліку, набуття практичних навичок щодо оцінки організації обліку на підприємстві та його фінансової звітності для прийняття управлінських рішень.

Практичні завдання:

1. Визначити джерела походження облікової інформації, провести класифікацію інформації відповідно до джерел походження та використання. Скласти логічні схеми та схему класифікації інформації за ознаками.
2. Визначити як інформація отримана із внутрішніх і зовнішніх джерел (і яким чином) впливає на прийняття певних управлінських рішень і з яких форм звітності та яких регістрів можна її отримати. Навести приклади та обґрунтувати висновки.

Тема 2. Бухгалтерський облік в інформаційній системі управління підприємством

Питання для підготовки:

- 2.1. Бухгалтерський облік – джерело інформації для прийняття управлінських рішень
- 2.2. Облікова політика як сукупність принципів, методів та процедур, які використовуються при управлінні підприємством.
- 2.3. Управлінський облік в системі управління рішеннями
- 2.4. Значення даних аналітичного обліку при формуванні інформаційного забезпечення при прийнятті рішень.

Мета практичного заняття - оволодіння методикою оцінки облікової інформації, враховуючи організацію та методику ведення бухгалтерського обліку та облікову політику підприємства, визначення та оцінка інформації за даними регістрів синтетичного та аналітичного обліку, набуття практичних навичок щодо оцінки організації обліку на підприємстві та його фінансової звітності для прийняття управлінських рішень.

Практичні завдання:

1. Оцінити структуру Балансу підприємства, склавши аналітичний баланс, за таблицею 2.1, 2.2. Скласти аналітичну записку, вказавши які зміни відбулись у структурі балансу, на які проблемні питання необхідно звернути увагу керівництва підприємством.
2. Провівши порівняння активів і пасивів визначити проблеми та запропонувати керівництву управлінські рішення щодо стану та перспектив діяльності підприємства. Визначити як може змінитись майновий стан, якщо збережуться існуючі тенденції. Запропонувати управлінські рішення з покращання ефективності використання майна підприємства.

Таблиця 2.1

Структура активів підприємства

Активи	202_рік		202_рік		Відхилення(+,-)		Темп росту, %
	Сума, тис.грн	питома вага, %	Сума, тис.грн	питома вага, %	суми, тис.грн	питомої вага, %	
Усього активів							
Необоротні активи							
Оборотні активи:							
Запаси							
Дебіторська заборгованість							
Грошові кошти та їх еквіваленти							
Витрати майбутніх періодів							
Інші оборотні активи							
Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття							

Таблиця 2.2

Структура пасивів підприємства

Активи	202_рік		202_рік		Відхилення(+,-):		Темп росту, %
	Сума, тис.грн	Питома ваги, %	сума, тис.грн	питома ваги, %	суми, тис.грн	питомої ваги, %	
Усього пасивів							
Власний капітал							
в.т.ч. зареєстрований капітал							
нерозподілений прибуток (непокритий збиток)							
Позиковий капітал							
Довгострокові зобов'язання і забезпечення							
Поточні зобов'язання і забезпечення							
в т.ч. короткострокові кредити							
поточна кредиторська заборгованість							
- товари, роботи, послуги							
- розрахунки з бюджетом							
- розрахунки зі страхування							
- розрахунки з оплати праці							
поточні забезпечення							
доходи майбутніх періодів							

інші поточні зобов'язання							
Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу							

Тема 3. Принципи, методики і техніка підготовки управлінської бухгалтерської звітності

Питання для підготовки

- 3.1. Звітність підприємства та її інформаційне забезпечення
- 3.2. Принципи формування інформації та підготовки управлінської звітності
- 3.3. Методики і техніка розробки, підготовки та використання управлінської бухгалтерської звітності
- 3.4. Використання бухгалтерської звітності в управлінні діяльністю підприємства та прийнятті управлінських рішень

Мета практичного заняття Навчитися методики та техніки розробки і управлінської звітності, а саме побудови таблиць у яких була б можливість накопичувати певну інформацію та подавати керівництву управлінську звітність, що доступна для сприйняття управлінському персоналу. Оволодіти навиками прийняття та обґрунтування управлінських рішень щодо інформаційного забезпечення діяльності підприємства на основі управлінської та фінансової звітності.

Практичні завдання:

1. Розробити форми управлінської звітності (Рух грошових коштів, Надходження грошових коштів за джерелами, Використання грошових коштів за напрямками, Стан і рух дебіторської заборгованості, Стан платежів за податками і зборами тощо) у яких було б 2-4 показники і обґрунтувати доцільність цієї інформації та її корисність для прийняття управлінських рішень.

2. За даними фінансової звітності та проведеними розрахунками оцінити фінансовий стан підприємства, його ліквідність, платоспроможність, ділову активність на основі фінансової звітності.

За інформаційними даними фінансової звітності провести аналіз показників на початок і на кінець звітного періоду, склавши таблиці 3.1, та 3.2:

. Таблиця 3.1

Основні показники фінансового стану

Назва коефіцієнта	Значення показника		Відхилення, +,-
	у попередньому періоді	у звітному періоді	
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономності)			
Коефіцієнт фінансування			
Коефіцієнт відношення основних засобів до власних коштів			
Коефіцієнт структури позикового капіталу			
Коефіцієнт оборотності власного капіталу			
Рентабельність власного капіталу			
Коефіцієнт співвідношення між дебіторською та кредиторською заборгованістю			

Таблиця 3.2

Часткові показники фінансової сталості

Показник	На початок року	На кінець року	Відхилення
1. Коефіцієнт економічної незалежності (автономії)			

2.Коефіцієнт концентрації залученого капіталу			
3.Коефіцієнт фінансової незалежності			
4.Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у валюті балансу			
5.Коефіцієнт реальної вартості основних засобів і матеріальних оборотних коштів у валюті балансу			
6.Коефіцієнт фінансування			
7.Коефіцієнт заборгованості			
8.Коефіцієнт забезпечення запасів і затрат власними коштами			
9.Коефіцієнт забезпечення товарів власними коштами			
10.Коефіцієнт забезпечення власними коштами			
11.Коефіцієнт нагромадження амортизації			
12.Коефіцієнт придатності основних засобів			
13.Коефіцієнт інвестування			
14.Коефіцієнт маневрування			

Провести оцінку показників і надати обґрунтовану інформацію для прийняття управлінських рішень.

Тема 4. Оцінювання очікуваних витрат для прогнозування та прийняття управлінських рішень

Питання для підготовки

- 4.1. Формування обліково-аналітичного забезпечення управління витратами підприємств
- 4.2. Облік в управлінні доходами і витратами на виробництво продукції
- 4.3. Облік в управлінні витратами за елементами
- 4.4. Облік у управлінні загальноновиробничими, адміністративними витратами, витратами на збут та інших операційними витратами
- 4.5. Організація контролю за доходами та витратами діяльності як процесом формування фінансових результатів
- 4.6. Узагальнення інформації про одержані доходи та використання її в управлінні

Мета практичного заняття оволодіти навиками оцінювання стану, організації та методики бухгалтерського обліку доходів і витрат і прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо оптимального управління доходами і витратами підприємства

Практичні завдання:

1. Дати оцінку стану бухгалтерського обліку доходів і витрат, їх структури та динаміки, використовуючи Звіт про фінансові результати, табл. 4.1, 4.2.

Таблиця 4.1

Аналіз динаміки та структури доходів

Показники	На початок року		На кінець року		Відхилення		Темп росту, %
	сума, грн.	питома вага, %	сума, грн.	питома вага, %	сума, грн.	питома вага, %	
Дохід (виручка) від реалізації продукції							
Операційні доходи							
Дохід від участі в капіталі							
Інші фінансові доходи							
Інші доходи							
Усього доходів							

2. Оцінити можливі варіанти обліку витрат на виробництво продукції, найбільш типові помилки щодо обліку загальновиробничих, адміністративних та витрат на збут.
3. Обґрунтувати відповідні прийняті управлінські рішення.

Таблиця 4.2

Аналіз динаміки та структури витрат

Показник	На початок року		На кінець року		Відхилення		Темп росту, %
	сума, грн.	питома вага, %	сума, грн.	питома вага, %	сума, грн.	питома вага, %	
Собівартість реалізованої продукції							
Адміністративні витрати							
Витрати на збут							
Інші операційні витрати							
Фінансові витрати							
Втрати від участі в капіталі							
Інші втрати							
Податок на прибуток							
Усього витрат							

4. Необхідно спрогнозувати доходи, витрати підприємства та скласти річні бюджети: Продажу, Виробництва, Використання матеріалів, Придбання матеріалів, Прямих витрат на оплату праці, Загально виробничих витрат, Собівартості реалізованої продукції, Витрат на збут і адміністративних витрат, Бюджетний звіт про прибуток

Підприємство розробляє два нові види продукції (виріб А і виріб Б), виробництво яких планується розпочати у 2018 році. Запланований обсяг і ціни продажу цих виробів наведено нижче:

Виріб	Ціна за п/м, грн.	Запланований обсяг продажу, п/м
виріб А	46	300000
виріб Б	64	200000

На кінець 2018 року запас готової продукції планується в розмірі 10% від продажу на цей рік.

Заплановані витрати на виробництво та реалізацію нової продукції наступні:

Прямі витрати на 1 п/м

Продукція	Прямі матеріальні витрати, кг			Прямі витрати на оплату праці, годин	
	бавовняна пряжа	поліестер	шерстяна пряжа	ткацтво	обробка
Виріб А	2	2	0,5	0,2	0,1
Виріб Б	1	2	1,5	0,2	0,1

Вартість матеріалів та тарифна ставка за годину

Вартість матеріалів, грн. за 1 кг		Тарифна ставка	
Бавовняна пряжа	21,0	Операція	Ставка, грн. за годину
Поліестер	8,0	Ткацтво	12
Шерстяна пряжа	36,0	Обробка	4

Інші витрати

Витрати	Загальновиробничі	Збут	Адміністративні
Змінні	3грн за годину	5%	2% продажу
Постійні	94600грн	40000 грн	70000 грн

Необхідно проаналізувати витрати, доходи від реалізації та спрогнозувати можливість випуску продукції та запропонувати управлінські рішення керівництву з можливості випуску та реалізації цієї готової продукції.

Питання для самостійного вивчення:

1. Узагальнення інформації про одержані доходи та використання її в управлінні.
 1. Вплив управлінських рішень на склад та величину доходів.
 2. Управління доходами від звичайної діяльності: операційної; інвестиційної; фінансової; іншої діяльності.
 3. Прийняття управлінських рішень з формування фінансових результатів в діяльності підприємства.

Тема 5. Бухгалтерський облік в управлінні вартістю підприємства та збалансована система показників у формуванні обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством

Питання для підготовки

- 5.1. Вартісний підхід в управлінні підприємством.
- 5.2. Підходи та методи оцінки вартості підприємства.
- 5.3. Управління вартістю компанії.
- 5.4. Збалансована система показників у формуванні обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством.

Тема 6. Бухгалтерський облік в управлінні необоротними активами

Питання для підготовки

- 6.1. Оцінка облікової політики щодо організації та методики обліку основних засобів підприємством
- 6.2. Оцінка методів нарахування амортизації основних засобів і їх доцільності відповідно до обраної облікової політики
- 6.3. Облік в управлінні необоротними активами:
 - облік в управлінні основними засобами
 - оцінка наявності, складу та руху основних засобів
 - облік в управлінні нематеріальними активами

Мета практичного заняття - оволодіння методикою оцінки інформації про стан і рух необоротних активів враховуючи облікову політику підприємства, визначення та оцінка інформації за даними реєстрів синтетичного та аналітичного обліку, набуття практичних навичок щодо оцінки організації їх обліку на підприємстві та оцінки інформації, поданої у фінансовій звітності для прийняття управлінських рішень

Практичні завдання:

1. Оцінити організацію та методику обліку необоротних активів, структуру необоротних активів і використовуючи Баланс і Примітки до звітності, проаналізувати наявність, рух та ефективність використання необоротних активів (в т.ч. основних засобів).
2. Розглянути методи нарахування амортизації необоротних активів за їх видами та визначити які із методів доцільно використовувати до тих чи інших необоротних активів.
3. Розглянути основні пункти наказу Про облікову політику, про необоротні активи і визначити, які альтернативні управлінські рішення можна запропонувати для обліку основних засобів, нематеріальних активів тощо.
4. Розрахунки провести у таблицях, а також оцінити ефективність використання основних засобів.

Таблиця 6.1

Аналіз структури та динаміки необоротних активів

Необоротні активи	На початок минулого року	На початок поточного року	Відхилення	Темп росту,
-------------------	-----------------------------	------------------------------	------------	----------------

	сума, грн.	питома вага, %	сума, грн.	питома вага, %	сума грн.	питома вага, %	%
Нематеріальні активи:							
залишкова вартість							
первісна вартість							
знос							
Незавершене будівництво							
Основні засоби:							
залишкова вартість							
первісна вартість							
знос							
Довгострокові фінансові інвестиції:							
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств							
інші фінансові інвестиції							
Довгострокова дебіторська заборгованість							
Відстрочені податкові активи							
Інші необоротні активи							
Разом:							
у тому числі до валюти балансу							

2. Оцінити стан і рух основних засобів. Розрахунки провести у таблиці 6.2.

Таблиця 6.2

Стан і рух основних засобів

Показники	Минулий рік, тис. грн.	Звітний рік, тис. грн.	Звітний рік % до минулого
1.Наявність на початок року			
2.Надійшло			
3.Вибуло			
4. Нараховано зносу:			
а) на початок року			
б) на кінець року			
5. Наявність на кінець року			
6. Залишкова вартість:			
а) на початок року (1- 4а)			
б) на кінець року (5- 4б)			
7.Рівень зносу, % :			
а) на початок року (4а / 1) *100			
б) на кінець року (4б / 5) *100			
8. Відхилення, всього (7б- 7а)			
9. Коефіцієнт придатності (6а /1)			
10. Коефіцієнт росту (5 / 1)			
11. Коефіцієнт оновлення (2 / 5)			
12. Коефіцієнт вибуття (3 / 1)			

3. Розрахувати вплив факторів на ефективність використання основних засобів. Розрахунки провести в таблиці 6.3.

Таблиця 6.3

Аналіз впливу факторів на фондівдачу

Показники	201_р	201_р	Відхилення	
			+.-	%
Вартість валової продукції в порівняльних цінах, тис. грн.				
Середньорічна кількість працівників, зайнятих у виробництві				
Фондовіддача				
Продуктивність праці, грн.				
Фондоозброєність, грн.				

На основі проведених розрахунків прийняти управлінські рішення щодо ефективності використання необоротних активів. Скласти пояснюючу записку і визначити конкретні управлінські рішення.

Тема 7. Бухгалтерський облік в управлінні оборотними активами

Питання для підготовки

Мета практичного заняття - оволодіння методикою оцінки інформації про стан і рух оборотних активів, враховуючи облікову політику підприємства, визначення та оцінка інформації за даними реєстрів синтетичного та аналітичного обліку, набуття практичних навичок щодо оцінки організації їх обліку на підприємстві та оцінки інформації, поданої у фінансовій звітності для прийняття управлінських рішень

7.1. Облік в управлінні запасами та дебіторською заборгованістю

- облік в управлінні використанням запасів для виробництва
- оцінка, види та класифікація дебіторської заборгованості, використання методів нарахування резерву сумнівних боргів, оцінка організації обліку, структури дебіторської заборгованості

- оцінка організації та методики обліку запасів відповідно до обраної облікової політики

7.2. Основні етапи формування політики управління грошовими активами підприємства

Облік в управлінні грошовими активами

- види грошових коштів і їх використання при управлінні грошовими потоками
- прогнозування надходження та витрачання грошових засобів за операційною діяльністю.

Практичні завдання:

1. Дати оцінку стану бухгалтерського обліку оборотних активів, їх оцінки та ефективності їх використання. Оцінити структуру запасів, їх динаміку, використовуючи додатки .

2. Оцінити стан обліку дебіторської заборгованості, зміни у структурі та визначити шляхи зниження дебіторської заборгованості та визначити її реальність

3. Обґрунтувати відповідні прийняті управлінські рішення щодо зменшення дебіторської заборгованості та ефективності використання запасів

4. Розрахунки оформити в таблицях 7.1, 7.2, 7.3.

Таблиця 7.1

Аналіз структури та динаміки оборотних активів

Оборотні активи	На початок року		На кінець року		Відхилення		Темп росту, %
	сума, грн.	питома вага, %	сума, грн.	питома вага, %	сума, грн.	питома вага, %	
Запаси							
Векселі одержані							
Дебіторська заборгованість за товари, роботи послуги							
Дебіторська заборгованість за розрахунками							
Інша поточна дебіторська заборгованість							
Поточні фінансові інвестиції							

Грошові кошти та їх еквіваленти:							
Інші оборотні активи							
Разом:							

Необхідно провести оцінку стану та руху запасів у таблиці 7.2. Визначити управлінські рішення які необхідно прийняти керівництву.

Таблиця 7.2

Аналіз структури та динаміки запасів

Запаси	На початок минулого року		На початок поточного року		Відхилення		Темп росту, %
	сума, грн.	питома вага, %	сума, грн.	питома вага, %	сума, грн.	питома вага, %	
виробничі запаси							
біологічні активи							
незавершене виробництво							
готова продукція							
товари							
Разом:							

Оцінити стан і структуру дебіторської заборгованості та оборотність дебіторської заборгованості і прийняти управлінські рішення для ефективного використання запасів.

Таблиця 7.3

Аналіз структури та динаміки дебіторської заборгованості

Дебіторська заборгованість	На початок минулого року		На початок поточного року		Відхилення		Темп росту, %
	сума, тис.грн.	питома вага, %	сума, тис грн	питома вага, %	сума, тис грн	питома вага, %	
Дебіторська заборгованість за товари, роботи послуги:							
чиста реалізаційна вартість							
первісна вартість							
резерв сумнівних боргів							
Дебіторська заборгованість за розрахунками:							
із бюджетом							
за виданими авансами							
з нарахованих доходів							
із внутрішніх розрахунків							
Інша поточна дебіторська заборгованість							
Разом:							

За проведеними розрахунками необхідно прийняти управлінські рішення щодо ефективного використання оборотних активів.

Необхідно спрогнозувати закупівлю матеріалів, визначивши запланований обсяг виробництва та реалізації продукції за 1 квартал

Запаси готової продукції на складі планується в розмірі 30% від обсягу продажу на наступного місяця. Запас матеріалів на складі підтримують в обсязі 10% від виробничої потреби на наступний місяць. Інформація подана в таблиці 7.4

Таблиця 7.4

	грн..	вага, %	грн..	вага, %	грн	вага, %.	%
в національній валюті							
в іноземній валюті							
Разом:							

Таблиця 7.7

Розрахунок і аналіз грошових коштів від операційної діяльності, тис. грн.

Показник	Минулий період	Звітний період	Темп росту, %	Відхилення	
				абсолютне, +,-	відносне, %
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності					
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)					
Повернення податків і зборів у тому числі податку на додану вартість					
Цільового фінансування					
Інші надходження					
Витрачання на оплату: товарів (робіт, послуг) праці					
відрахувань на соціальні заходи					
зобов'язань з податків і зборів					
інші витрачання					
Чистий рух коштів від операційної діяльності					

Таблиця 7.8

Розрахунок і аналіз грошових коштів від інвестиційної діяльності, тис. грн.

Показник	Минулий період	Звітний період	Темп росту, %	Відхилення	
				абсолютне, +,-	відносне, %
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій необоротних активів					
Надходження від отриманих: відсотків дивідендів					
Надходження від деривативів					
Інші надходження					
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій необоротних активів					
Виплати за деривативами					
Інші платежі					
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності					

3. Розрахувати показників оборотності коштів

Оборотність грошей $O_g = 360 \text{ днів} / \text{Цо або Од} = 360 \text{ днів} / \text{По}$

(7.1)

Де, O_g – оборотність грошових коштів;

Цо – цикл оборотності грошових коштів;

По – кількість днів між закупівлею сировини і надходженням виручки від продажу готових виробів.

Мінімальна сума грошей, що необхідна для проведення господарських операцій
 $G_m = W_{op} / O_g$ (7.2)

Де, G_m – мінімальна сума грошей;

W_{op} – операційні витрати;

O_g – оборотність грошей.

Тривалість періоду обороту грошових коштів

$T_o = C_{og} * D / O$ (7.3)

Де, T_o – тривалість періоду обороту грошей;

C_{og} – середні залишки грошових оборотних коштів;

D – тривалість періоду в днях;

O – оборот за період.

Тема 8. Бухгалтерський облік в управлінні власним капіталом і зобов'язаннями

Мета практичного заняття - оволодіння методикою оцінки інформації про стан і рух капіталу та зобов'язань, враховуючи облікову політику підприємства, визначення та оцінка інформації за даними реєстрів синтетичного та аналітичного обліку, набуття практичних навичок щодо оцінки організації їх обліку на підприємстві та оцінки інформації, поданої у фінансовій звітності для прийняття управлінських рішень

8.1. Облік в управлінні капіталом

- Системи і методи аналізу та контролю при управлінні капіталом
- Особливості і принципи управління власним капіталом підприємства, складові власного капіталу, їх сутність та характеристика
- Склад залученого капіталу (зобов'язань), механізми управління залученим капіталом
- Види ризиків в формуванні капіталу, політика управління ними
- Звіт про власний капітал та його використання в управлінні підприємства

Практичні завдання:

1. Дати оцінку стану бухгалтерського обліку власного капіталу, його структури та динаміки, заповнивши таблицю 7.9,7.10.

Таблиця 7.9

Джерела формування активів підприємства

Активи	201_ рік		201_ рік		Відхилення(+,-):		Темп росту, %
	Сума, тис.грн	Питома вага, %	сума, тис.грн	питома вага, %	суми, тис.грн	питомої ваги, %	
Весь капітал (джерела формування майна)							
Власний капітал							
Позиковий капітал							
Довгострокові зобов'язання і забезпечення							
Поточні зобов'язання і забезпечення							
Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу							

2 Оцінити зміни у структурі, використовуючи Звіт про власний капітал.

3.Визначити фінансовий стан підприємства

4.Оцінити структуру капіталу в цілому, організацію та методику довгострокових і короткострокових зобов'язань

1. Залишок на початок року по балансу								
2. Скоригований залишок на початок року								
3. Надходження								
4. Використання								
5. Залишок на кінець року								
6. Коефіцієнт надходження (рядок 3 / рядок 5)								
7. Коефіцієнт вибуття (рядок 4 / рядок 2)								

Визначити рентабельність інвестиційного капіталу, якщо – це відношення прибутку до вкладеного інвестиційного капіталу.

$$\text{Рентабельність інвестиційного капіталу} = \frac{\text{Прибуток}}{\text{Інвестиційний капітал}}$$

$$\text{Оборотний капітал} * \text{Прибуток на 1 грн.} = \text{Рентабельність інвестиційного капіталу}$$

$$\frac{\text{Дохід від реалізації}}{\text{Інвестиційний капітал}} * \frac{\text{Прибуток}}{\text{Дохід від реалізації}} = \frac{\text{Прибуток}}{\text{Інвестиційний капітал}}$$

Дати оцінку стану зобов'язань і забезпечень та визначити яким чином вони впливають на стан незалежності підприємства і які можливо прийняти управлінські рішення щодо проведення більш ефективних розрахунків та зменшення заборгованості.

Таблиця 7.12

Аналіз структури та динаміки поточних зобов'язань та забезпечень

Поточні зобов'язання та забезпечення	На початок року		На кінець року		Відхилення		Темп росту, %
	сума, грн.	структура, %	сума, грн.	структура, %	сума, грн.	структура, %	
Короткострокові кредити банків							
Поточна кредиторська заборгованість за:							
довгостроковими зобов'язаннями							
товари, роботи, послуги							
розрахунками з бюджетом							
у тому числі з податку на прибуток							
розрахунками зі страхування							
розрахунками з оплати праці							
Поточні забезпечення							
Доходи майбутніх періодів							
Інші поточні зобов'язання							
Разом							
Валюта балансу							

Тема 9. Бухгалтерський облік для прийняття екологічних і соціальних рішень

Питання для підготовки

9.1. Екологічна політика і управління екологічної діяльністю

9.2. Підготовка облікової інформації щодо впливу управлінських рішень підприємства на навколишнє середовище

9.3. Специфіка соціального управління та його взаємозв'язок з бухгалтерським обліком

Мета практичного заняття оволодіння методикою оцінки облікової інформації щодо екологічної політики, враховуючи організацію та методику ведення бухгалтерського обліку та облікову політику підприємства, визначення та оцінка інформації за даними реєстрів синтетичного та аналітичного обліку, набуття практичних навичок щодо оцінки організації обліку з соціального управління на підприємстві для прийняття управлінських рішень.

Практичні завдання:

1. Розробити форму управлінської звітності для накопичення інформації про екологічні витрати на підприємстві в розрізі статей витрат за кожним підрозділом. Форму звітності скласти довільної форми, але розмістити інформацію таким чином, щоб вона була зрозумілою для керівників підприємства.

Сюди належать такі витрати: з утримання та експлуатації основних засобів навколишнього природоохоронного призначення; на заходи зі збереження та відновлення якості природного середовища, порушеного внаслідок виробничої діяльності; на заходи щодо зниження шкідливого впливу виробничої діяльності на довкілля; зі складання і транспортування відходів виробництва до місць їх зберігання та подальшого використання, ліквідації та переробки; з утилізації на підприємстві зібраних відходів та деяких компонентів з їх складу; на організацію контролю за викидами (скидами) відходів виробництва і їх використання в навколишньому природному середовищі та за якісним станом природних сфер; на науково-дослідні роботи та роботи з екологічної освіти кадрів тощо.

Тема 10. Бухгалтерський облік в управлінні ризиками підприємства і якість облікової інформації та бухгалтерського обліку

Питання для підготовки

- 10.1. Формування облікової інформації в управлінні ризиками підприємством
- 10.2. Принципи управління ризиками
- 10.3. Управління бухгалтерськими ризиками для забезпечення безперервності діяльності підприємства
- 10.4. Якісні характеристики облікової інформації. Фактори впливу на якість бухгалтерського обліку та звітності
- 10.5. Оцінка якості облікової інформації
- 10.6. Кваліфікаційні вимоги до спеціалістів бухгалтерського обліку

Мета практичного заняття оволодіння методикою оцінки ризиків при управлінні підприємством на основі облікової інформації, враховуючи організацію та методику ведення бухгалтерського обліку та облікову політику підприємства, визначення та оцінка інформації за даними реєстрів синтетичного та аналітичного обліку, набуття практичних навичок щодо оцінки організації обліку на підприємстві, оцінки спеціалістів бухгалтерського обліку при прийнятті управлінських рішень.

Практичні завдання:

1. На основі проведених розрахунків за попередніми темами здійснити узагальнення показників за кожен рік, провести порівняння та визначити можливі ризики в оцінці як самого підприємства, так і його діяльності та підготувати пропозиції керівництву підприємства для підвищення ефективності його функціонування.

2. Розробити посадові інструкції головного бухгалтера, бухгалтера –аналітика. Визначити вимоги, права і обов'язки.

3. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Сутність облікової інформації
2. Порядок формування економічної інформації, її класифікація
3. Організація та технологія обробки облікової інформації та використання її в управлінні
4. Аналіз варіантів прийняття альтернативних управлінських рішень діяльністю підприємства
5. Принципи та структура управлінської звітності

6. Визначити яку необхідно інформацію для прийняття управлінських рішень і з яких реєстрів можна отримати
7. Вказати які управлінські рішення можуть бути запропоновані студентами з проблемних питань щодо облікової політики
8. Теорія і методи прийняття рішень.
9. Процес прийняття рішень.
10. Альтернативи. Критерії.
11. Порядок надання інформації для прийняття рішень з управління економікою підприємства.
12. Перевірка ефективності виконання прийнятих рішень.
13. Види управлінських рішень та оцінка фінансових наслідків від їх прийняття.
14. Структурна схема підготовки і прийняття рішень
15. Типові задачі прийняття рішень (впорядкування альтернатив, розподіл альтернатив за класами рішень, виділення кращої альтернативи)
16. Оцінка фінансових наслідків від прийняття управлінських рішень
17. Основні показники, які характеризують діяльність підприємства
18. Бухгалтерський облік – джерело інформації для прийняття управлінських рішень
19. Управлінський облік в системі управління рішеннями
20. Значення і завдання використання управлінської звітності
21. Структурна схема підготовки і прийняття рішень
22. Типові задачі прийняття рішень (впорядкування альтернатив, розподіл альтернатив за класами рішень, виділення кращої альтернативи)
23. Оцінка фінансових наслідків від прийняття управлінських рішень
24. Основні показники, які характеризують діяльність підприємства
25. Політика управління використанням активів в операційному процесі.
26. Фінансова звітність: використання для аналізу діяльності та прийняття управлінських рішень
27. Податкова звітність – джерело інформації про достовірність нарахування та своєчасність сплати податків
28. Використання бухгалтерської фінансової звітності в управлінні підприємством
29. Використання статистичної звітності при прийнятті управлінських рішень
30. Формування обліково-аналітичного забезпечення управління витратами підприємств.
31. Облік в управлінні доходами і витратами на виробництво продукції
32. Облік в управлінні витратами за елементами.
33. Облік у управлінні загальноновиробничими, адміністративними витратами, витратами на збут та інших операційними витратами.
34. Організація контролю за доходами та витратами діяльності як процесом формування фінансових результатів.
35. Узагальнення інформації про одержані доходи та використання її в управлінні.
36. Вартісний підхід в управлінні підприємством.
37. Підходи та методи оцінки вартості підприємства.
38. Управління вартістю компанії.
39. Збалансована система показників у формуванні обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством.
40. Облікова політика як інструмент управління показниками фінансового стану підприємства.
41. Оцінка облікової політики щодо організації та методики обліку основних засобів підприємством.
42. Оцінка методів нарахування амортизації основних засобів і їх доцільності відповідно до обраної облікової політики.
43. Оцінка організації та методики обліку запасів відповідно до обраної облікової політики.
44. Основні етапи формування політики управління грошовими активами підприємства.
45. Облік в управлінні необоротними активами.

46. Облік в управлінні основними засобами.
47. Оцінка наявності, складу та руху основних засобів.
48. Облік в управлінні нематеріальними активами.
49. Облік в управлінні запасами та дебіторською заборгованістю.
50. Облік в управлінні використанням запасів для виробництва.
51. Оцінка, види та класифікація дебіторської заборгованості, використання методів нарахування резерву сумнівних боргів, оцінка організації обліку, структури дебіторської заборгованості.
52. Облік в управлінні грошовими активами.
53. Види грошових коштів і їх використання при управлінні грошовими потоками.
54. Прогнозування надходження та витрачання грошових засобів за операційною діяльністю.
55. Облік в управлінні капіталом.
56. Системи і методи аналізу та контролю при управлінні капіталом.
57. Особливості і принципи управління власним капіталом підприємства, складові власного капіталу, їх сутність та характеристика.
58. Склад залученого капіталу (зобов'язань), механізми управління залученим капіталом.
59. Звіт про власний капітал та його використання в управлінні підприємства.
60. Сутність екологічної інформації.
61. Екологічна політика і управління екологічної діяльністю.
62. Гармонізація екологічної, економічної та соціальної політики.
63. Підготовка облікової інформації щодо впливу управлінських рішень підприємства на навколишнє середовище.
64. Стандарти екологічної звітності: міжнародний аспект.
65. Сутність екологічного обліку.
66. Організація екологічного обліку на підприємстві.
67. Сутність та склад екологічних витрат на підприємстві.
68. Витрати на охорону навколишнього середовища.
69. Специфіка соціального управління та його взаємозв'язок з бухгалтерським обліком.
70. Соціальний облік, його сутність.
71. Характеристика соціальних звітів.
72. Формування облікової інформації в управлінні ризиками підприємством.
73. Принципи управління ризиками.
74. Визначення ризику в системі економічної безпеки.
75. Управління бухгалтерськими ризиками для забезпечення безперервності діяльності підприємства.
76. Ознаки класифікації ризиків, що чинять вплив на стан економічної безпеки з метою можливості їх відображення в бухгалтерському обліку.
77. Внутрішні та зовнішні джерела утворення ризиків, що впливають на стан підприємства.
78. Чинники, що забезпечують якість облікової інформації.
79. Якісні характеристики облікової інформації.
80. Фактори впливу на якість бухгалтерського обліку та звітності.
81. Оцінка якості облікової інформації.
82. Кваліфікаційні вимоги до спеціалістів бухгалтерського обліку.
83. Політика підприємства в частині управління професійними ризиками бухгалтера
84. Професійна етика бухгалтера.

4. ТЕМАТИКА ЗАВДАНЬ ДЛЯ ПОГЛИБЛЕНОГО ВИВЧЕННЯ КУРСУ

1. Види інформації та її формування.
2. Облікова інформація, що формується в управлінському обліку.
3. Облікова інформація, що формується у фінансовому обліку.
4. Рівні управління та їх інформаційне забезпечення.

5. Звітність підприємства та її інформаційне забезпечення
6. Використання даних оперативного – технічного обліку як підсистеми бухгалтерського обліку.
7. Значення даних аналітичного обліку для формування фінансової та статистичної звітності.
8. Удосконалення управління на основі впровадження досягнень облікової науки.
9. Управлінський облік як облік факторів обставин та умов, що впливають на виробничо–господарську діяльність підприємства. порядок надання інформації для прийняття рішень з управління економікою підприємства.
10. Перевірка ефективності виконання прийнятих рішень.
11. Використання управлінської звітності при управлінні виробничими процесами.
12. Використання інформації управлінського обліку при бюджетуванні виробничої діяльності.
13. Використання інформації фінансової звітності для прийняття рішень щодо придбання, продажу та володіння цінними паперами.
14. Значення фінансової звітності для забезпечення ефективного управління внутрішніми підрозділами.
15. Прийняття оперативних рішень на рівні цехів, дільниць, бригад тощо.
16. Узагальнення інформації про одержані доходи та використання її в управлінні.
17. Вплив управлінських рішень на склад та величину доходів.
18. Управління доходами від звичайної діяльності: операційної; інвестиційної; фінансової; іншої діяльності.
19. Прийняття управлінських рішень з формування фінансових результатів в діяльності підприємства.
20. Сутність управління підприємством, орієнтованого на підвищення його вартості.
21. Сучасні концепції вартісної оцінки підприємства.
22. МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості».
23. Методи капіталізації доходів.
24. Методи дисконтування доходів.
25. Бухгалтерський облік в управлінні вартістю підприємства.
26. Політика управління використання виробничих необоротних активів підприємства.
27. Політика управління грошовими активами.
28. Функції управління формуванням капіталом.
29. Методика управління структурою капіталу.
30. Аналіз статутного і додаткового капіталів при управлінні акціонерним товариством.
31. Організація екологічної діяльності на підприємстві.
32. Формування екологічних програм.
33. Методичні основи формування інформаційного забезпечення управління екологічними процесами.
34. Документальне забезпечення системи екологічного менеджменту. Облік витрат на екологічну діяльність.
35. Використання даних бухгалтерського обліку в процесі прийняття екологічних рішень.
36. Оцінка результатів екологічної діяльності.
37. Формування облікових показників та контроль їх якості.
38. Принципи регулювання якості облікової інформації.
39. Методи оцінки якості облікової інформації.
40. Система показників якості облікової інформації.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Безверхий К. В. Інформаційний комплекс облікової системи та звітність в Україні: монографія. К. : Центр учб. літ., 2014. 184 с.
2. Біологічні активи: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18.11.2005 р. № 790 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05#Text>
3. Бухгалтерський облік : підруч. Р. Ф. Бруханський. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 480 с.
4. Бухгалтерський облік: ділові ігри, ситуаційні вправи, тести: практикум. Жадько К. С., Олійник Л. Ш., Семенюта В. В. Дніпро: УМСФ, 2018. 100 с.
5. Бухгалтерський облік як інформаційна система для управління підприємством. Омецінська І.Я. Глобальні і національні проблеми економіки. Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. Вип.8., 2015. С.1154-1158.
6. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: навчальний посібник. О.А. Лаговська, С.Ф. Легенчук, В.І. Кузь, С.В. Кучер. Житомир: Житомирський державний технологічний університет, 2017. 416 с.
7. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI, із змінами і доповненнями. офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
8. Витрати: національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 16, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 318 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
9. Гнилицька Л.В. Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства: [монографія] Київ: КНЕУ, 2012. 305 с.
10. Гудзь Н. В. Бухгалтерський облік : навч. посібник для вчз. М-во освіти і науки України. - 2-ге вид., перероб. і допов. К. : Центр учб. літ., 2016. 424 с.
11. Дебіторська заборгованість: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 10, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 8 жовтня 1999 р. № 237 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text>
12. Дохід: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.11.99 № 290 (із змінами). Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>
13. Жиглей І.В. Бухгалтерський облік соціально-відповідальної діяльності суб'єктів господарювання: необхідність та орієнтири розвитку : Монографія Житомир: ЖДТУ, 2010. – 496 с.
14. Жидеєва Л.І., Колісник О.П. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством (організацією, установою): навчальний посібник. Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. 178 с. (Серія «На допомогу студенту УДФСУ», т. 64).
15. Загальні вимоги до фінансової звітності: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1, затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
16. Замула І.В. Бухгалтерський облік екологічної діяльності у забезпеченні стійкого розвитку економіки: [монографія] Житомир: ЖДТУ, 2010. – 440 с.
17. Запаси: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 9, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 р. № 246 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>

18. Засадний Б.А., Бухгалтерський облік в інформаційній системі управління підприємством. Науковий вісник Херсонського державного університету: серія Економічні науки. Вип. 17 част. 1, 2016. с. 146-149.
19. Зменшення корисності активів: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 28, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24 грудня 2004 р. № 817 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-05#Text>
20. Зобов'язання: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 11, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 30.01.2000 р. № 20 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text>
21. Інвестиційна нерухомість: національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 32, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 02.07.2007 р. № 779 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0823-07#Text>
22. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>
23. Калюжна Ю.В. Ефективність бухгалтерського обліку в системі антикризового управління підприємством. Економіка : реалії часу № 3 (19) - 2015.
24. Методичні рекомендації щодо заповнення фінансової звітності: наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. № 433. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text>
25. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства: наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 635. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13#Text>
26. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку: наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. № 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0356201-00#Text>
27. Методичні рекомендації із застосуванням реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами: наказ Міністерства фінансів України від 15.06.2011 р. № 720. URL: <https://www.profiwins.com.ua/uk/letters-and-orders/treasury/2081-720.html>
28. Нематеріальні активи: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18 жовтня 1999 р. № 242 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99#Text>
29. Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 27, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.11.2003 р. № 617 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-03#Text>
30. Об'єднання підприємств: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 19, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 7 липня 1999 р. № 242 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99#Text>
31. Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки: Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_020#Text
32. Облікова політика підприємства : навч. посібник для внз. Ю. А. Верига [та ін.] ; М-во освіти і науки України, Полтав. ун-т економіки і торгівлі. К. : Центр учб. літ., 2015. 312 с.
33. Основні засоби: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 р. № 92 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288->

00#Text

34. Оренда: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.07.2000 р. № 181 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00#Text>

00#Text

35. Податок на прибуток: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 17, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 грудня 2000 р. № 353 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01#Text>

36. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879 із змінами від 17.09.15 р. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text>

37. Порядок подання фінансової звітності: постанова КМУ від 28.02. 2000 р. № 419. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text>

38. Прибуток на акцію: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 24, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 16.07.2001 р. № 344 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0647-01#Text>

39. Про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Інструкція затверджена Постановою НБУ від 21.01.2004 р. № 22. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04#Text>

40. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.99 № 996-XIV. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

04#Text

41. Про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: Положення, затв. наказом МФУ від 22.05.1995 р. № 88, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text>

42. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text>

43. Про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Положення затверджене постановою Правління Національного банку України від 29.12.2017 № 148 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text>

44. Про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Положення затверджене постановою Правління Національного банку України від 29.12.2017 № 148 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text>

44. Сіренко Н.М. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: курс лекцій. Н.М. Сіренко, І. В. Баршевська, Ю.О., Щербина. Миколаїв: МНАУ, 2016. 132 с.

45. Управлінський облік: Підручник. 2-е вид., виправ. В.С. Лень. Київ: Каравела, 2017. 260 с.

46. Спрощена фінансова звітність: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 25, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 25.02.2000 р. № 39 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text>

47. Шара Є. Ю. Фінансовий облік I : навч. посібник. К. : «Видавництво «Центр учбової літератури». 2016. 336 с.

48. Шара Є. Ю. Фінансовий облік II : навч. посібник. К. : «Видавництво «Центр учбової літератури». 2016. 308 с.

Допоміжна:

1. Верхоглядова Н. І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика: навч.-практ. пос. К.: Центр навчальної літератури, 2010. 536 с.

2. Гончар В.П. Основні засоби: складові облікової політики. Вісник Сумського національного аграрного університету. 2017. № 2. С. 35 - 41.

3. Колісник О.П. Процес формування облікової політики підприємства: теорія і практика. НАУКОВІ СТУДІЇ – XXI (культура, освіта – антропоцентричні парадигми і сучасний світ). Випуск 7 (Том 9). К.: МІЛЕНІУМ, 2016. Вип. 7 (Том 9). XIII с.+ 513 с. С. 172-179.

4. Колісник О.П., Ганноченко К.М. Формування облікової політики щодо розрахунків з різними дебіторами. «Ефективна економіка»: Електронне наукове фахове видання. Вип. 12. Дніпропетровськ: Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет, 2016.

5. Колісник О.П., Гордієнко Т.В. Облік екологічних витрат в системі управління підприємством в умовах сталого розвитку. «Modern Economics», Електронне наукове фахове видання з економічних наук 19(2020), 69-75. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V19\(2020\)-12](https://doi.org/10.31521/modecon.V19(2020)-12)

6. Колісник О.П., Поліщук М.О. Формування елементів облікової політики щодо основних засобів. «Економіка та суспільство»: Електронне наукове фахове видання. Вип. 9. Мукачево: Мукачівський державний університет, 2017. с. 1152- 1157

7. Король Г.О., Ізвекова І.М., Труш Ю.Т. Облікова політика підприємства: Навч. посібник. Частина І. Теоретико-організаційні аспекти облікової політики. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2015. 83 с.

8. Сердюк В. М. та ін. Облікова політика підприємства: Навч. Посібник. Донецьк: Донецький національний університет, 2013. 308 с.

9. Фінансовий облік: Навч. посібник / За ред. В. К. Орлової, М. С. Орлів, С. В. Хоми. 2-ге вид., доп. і перероб. К. : Центр учбової літератури, 2010. 510 с.

Інформаційні ресурси Інтернет:

1. Сайт Верховної Ради України: //www.rada.gov.ua
2. Сайт Кабінету Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua>
3. Сайт ЛІГА:ЗАКОН: <http://www.liga.net>
4. Сайт Міністерства Фінансів України: <http://www.minfin.gov.ua>

Міжнародні видання:

1. FIA Foundations of Financial Accounting FFA (ACCA F3). Practice and Revision Kit. 2017.
2. Knowledge Management Strategies: A Handbook of Applied Technologies. M.D.Lytras M. Russ, R. Maier, A.Naeve. New York. 2008. 390 p.
3. Whittle R. Enterprise business architecture the formal link between strategy and results. R.Whittle C.B. Myrick. London. Auerbach Publications. 2004. 253 p.